

Силабус навчальної дисципліни

«Іноземна мова та академічне письмо»

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
Галузь знань: 28 – Публічне управління та адміністрування
Спеціальність: 281 – Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація / освітньо-наукова програма: Публічне управління та адміністрування
Компонент освітньо-наукової програм: нормативна, загальної підготовки

Обсяг : 180 год./ 6 кред. ЄКТС

Рік навчання: I, семестр: I, II

Викладач

ППП

I. О. Бондаревська, к. психол. наук, доцент, доцент кафедри психології управління ЦПО ДЗВО «УМО»

Контактна адреса:

ibondarevskaya@yahoo.com

Консультації

здійснюються за запитом здобувачів або за контактною адресою

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Іноземна мова та академічне письмо» є однією з обов'язкових дисциплін освітньої складової підготовки здобувачів PhD у результаті опанування якої вони розвинуть здатність спілкуватися та презентувати наукові результати академічною іноземною мовою.

Мета навчальної дисципліни: розвиток здатності презентувати результати досліджень на всіх рівнях українською та однією з іноземних мов європейського простору (ЗК04); налагоджувати навчально-наукову і міжособистісну взаємодію, співробітництво. (ЗК05); розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування (СК07); набуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукових досліджень іноземною мовою (англійською або іншою мовою Європейського Союзу) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів (СК12).

Заплановані **результати навчання:**

РН02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності, демонструвати прихильність до норм професійної етики, міжкультурної толерантності, професійних цінностей у науковій / практичній діяльності.

РН05. Демонструвати навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва в професійній та освітній галузі, представляти широкій науковій спільноті та громадськості результати досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі.

РН08. Уміти готувати проектні запити на фінансування наукових досліджень, розробляти програмні документи (стратегії, програми, концепції) виходячи із аналізу зарубіжного досвіду, оцінки правового і ресурсного забезпечення та добору адекватних механізмів розвитку публічного управління та адміністрування.

РН12. Уміти продуктивно працювати в команді, відігравати за потреби провідну роль провідну роль в організації командної роботи, у тому числі, у міжнародній та мультикультурній групі.

Структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		л	пр	срс
<i>1</i>	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. <i>Академічне письмо в професійній діяльності науковця</i>				
Тема 1. Загальні характеристики академічної іноземної мови.	34	2	8	24
Тема 2. Граматика в іноземній академічній мові.	34	2	8	24
Усього годин за змістовим модулем 1	68	4	16	48
Змістовий модуль 2. <i>Представлення результатів професійної діяльності науковця в міжнародному академічному середовищі</i>				
Тема 3. Підготовка статті в престижне іноземне видання (Scopus, Web of Science).	38	2	10	26
Тема 4. Презентація наукового дослідження на конференції.	38	2	10	26
Тема 5. Професійне спілкування з іноземними науковцями.	36	2	10	24
Усього годин за змістовим модулем 2	112	6	30	76
РАЗОМ:	180	10	46	124

Технологічна картка опанування навчальної дисципліни

№ з/п /год.	Теми та форми занять	Зміст занять і навчальних завдань	Форми контролю
Змістовий модуль 1. <i>Академічне письмо в професійній діяльності науковця</i>			
Тема 1 Загальні характеристики академічної іноземної мови.			
1.1	<i>Лекція (2 год.)</i>	<i>Висвітлення та обговорення питань: Академічна доброчесність. Цінності академічної доброчесності. Плагіат. Порядок врегулювання порушень у сфері академічної доброчесності.</i>	Спостереження за активністю здобувачів PhD при обговоренні питань
1.2	<i>Практичне заняття (8 год.)</i>	<i>Робота в малих групах з подальшим груповим обговоренням. Аналіз термінологічних та інших особливостей академічної іноземної мови.</i>	Спостереження за активністю здобувачів PhD при обговоренні питань
1.3	<i>Самостійна робота (24 год.)</i>	<i>Теоретичне опрацювання питань: Прослухайте науковий виступ та зробіть анотацію цього виступу. Зробіть переклад анотацій англійських статей. Проаналізуйте термінологічні особливості. Індивідуально-дослідницьке завдання: Зробіть глосарій термінів свого дисертаційного дослідження та анотацію. Порівняйте значення термінів українською та англійською мовою.</i>	Усне опитування

Тема 2. Граматика в іноземній академічній мові.			
2.1	Лекція (2 год.)	<i>Висвітлення та обговорення питань:</i> Spoken English and written English. Verb forms: verb tenses, the future, modal verbs, the passive. The infinitive, the gerund, participles. Noun phrases, possessives and demonstratives.	Спостереження за активністю здобувачів PhD
2.2	Практичне заняття (8 год.)	<i>Робота в малих групах з подальшим груповим обговоренням.</i> Аналіз особливостей граматичних конструкцій на прикладах статей в престижних іноземних наукових виданнях.	Спостереження за активністю здобувачів PhD
2.3	Самостійна робота (24 год.)	<i>Теоретичне опрацювання питань:</i> Порівняйте граматичні конструкції україномовного та англійськомовного обґрунтування. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Зробіть переклад обґрунтування свого дисертаційного дослідження. Зробіть англійськомовну анотацію україномовної статті.	Усне опитування Усне опитування
Змістовий модуль 2.			
Представлення результатів професійної діяльності науковця в міжнародному академічному середовищі			
Тема 3. Підготовка статті в престижне іноземне видання (Scopus, Web of Science).			
3.1	Лекція (2 год.)	<i>Висвітлення та обговорення питань:</i> Вибір журналу. Тематика журналу. Перевірка рівня журналу по базам Scopus та Web of Science. Комунікація з редактором журналу. Особливості структури статті залежно від журналу. Анотації. Політика цитування.	Спостереження за активністю здобувачів PhD
3.2	Практичне заняття (10 год.)	<i>Робота в малих групах з подальшим груповим обговоренням.</i> Аналіз особливостей структури статті, вимог до оформлення літератури та анотацій в різних престижних іноземних виданнях.	Спостереження за активністю здобувачів PhD
3.3	Самостійна робота (26 год.)	Складіть перелік зарубіжних журналів, в яких можуть бути опубліковані результати вашого дослідження. Напишіть письмо в редакцію стосовно вашого наміру опублікувати результати вашого дослідження. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання:</i> Підготуйте скорочений проект статті в престижне іноземне видання.	Усне опитування Усне опитування
Тема 4. Презентація наукового дослідження на конференції.			
4.1	Лекція (2 год.)	<i>Висвітлення та обговорення питань:</i> Вибір наукового заходу: конгресу, конференції, семінару, воркшопу.	Спостереження за активністю здобувачів PhD

4.2	<i>Практичне заняття (10 год.)</i>	Перевірка достовірності інформації щодо проведення наукового заходу. Очна або заочна участь у заході. Комунікація з організаторами заходу. <i>Робота в малих групах з подальшим груповим обговоренням. Аналіз ситуацій міжнародної наукової дискусії. Техніки відстоювання власної наукової позиції.</i>	Спостереження за активністю здобувачів PhD
4.3	<i>Самостійна робота (26 год.)</i>	Зробить англійською мовою доклад та презентацію Power Point вашого дослідження або обґрунтування. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання: Проаналізуйте міжкультурні особливості наукової дискусії. Виокремити особливості міждисциплінарних наукових дискусій.</i>	Усне опитування Усне опитування
Тема 5. Професійне спілкування з іноземними науковцями.			
5.1	<i>Лекція (2 год.)</i>	<i>Висвітлення та обговорення питань: Усне та письмове професійне спілкування. Знайомство з іноземними науковцями на конференціях. Візитка, інформація о професійних досягненнях на офіційних сайтах роботодавців, розміщення публікацій на міжнародних спеціалізованих наукових сайтах.</i>	Спостереження за активністю здобувачів PhD при обговоренні питань
3.2	<i>Практичне заняття (10 год.)</i>	<i>Робота в малих групах з подальшим груповим обговоренням. Аналіз міжкультурних особливостей в академічному спілкуванні.</i>	Спостереження за активністю здобувачів PhD при виконанні завдань
3.3	<i>Самостійна робота (24 год.)</i>	Здійснити аналіз звітів міжнародних проектів з тематики вашого дослідження. Виокремити проблеми та особливості апробації й упровадження результатів вашого дослідження в міжнародному контексті. <i>Індивідуально-дослідницьке завдання: Напишіть листа-запрошення в міжнародний науковий проект можливому зарубіжному партнеру.</i>	Усне опитування Усне опитування

Контроль і оцінювання результатів навчання

Загальна характеристика видів навчальної роботи здобувачів PhD та особливостей контролю за якістю їх виконання.

Аудиторні заняття передбачають активну участь здобувачів PhD в освітньому процесі: в проблемних лекціях діалогової природи та практичних заняттях, які проводяться переважно з використанням активних та інтерактивних методів і мають творчий характер. Відповідно *поточний контроль спрямований* на оцінювання участі здобувачів PhD в обговоренні проблемних ситуацій та виконання завдань, глибину і змістову наповнюваність суджень,

здатність до осмислення, узагальнення та здобуття нового знання в обраній спеціальності.

Самостійна робота здобувачів PhD є основним засобом опанування змісту навчальної дисципліни у вільний від обов'язкових занять час, її зміст визначається робочою навчальною програмою та завданнями до теми.

У межах самостійної роботи виконуються *індивідуально-дослідницькі завдання*, що спрямовані на формування і розвиток професійної рефлексії і практичних умінь у контексті аналізу актуального рівня і визначення можливостей спілкуватися та презентувати наукові результати академічною іноземною мовою.

Окремі *звіти про самостійну роботу* не надаються. Результати опанування відповідного матеріалу перевіряються під час поточного (спостереження за активністю здобувачів PhD, усне опитування) та підсумкового контролю знань (залік).

Під час опанування навчальної дисципліни передбачено можливість консультативної допомоги з боку викладача за потреби і запитом з боку здобувачів PhD (F2F або в режимі онлайн чи офлайн).

Підсумковий контроль – залік, в якому передбачено відповідь на питання, пов'язані із здатністю здобувача PhD спілкуватися та презентувати наукові результати академічною іноземною мовою.

Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання

Основними *принципами* оцінювання результатів опанування навчальної дисципліни є такі принципи:

- об'єктивності (оцінка має відповідати істинній якості та кількості засвоєних знань, компетентностей і результатів навчання);
- прозорості (максимальній ясності та відкритості процедури, критеріїв і шкал оцінювання результатів навчання);
- систематичності (перевірка якості опанування навчальної дисципліни здійснюється систематично, за кожною темою і модулем, а також відвідуванням занять, ступенем активності під час навчання і вчасним виконанням навчальних завдань);
- дієвості (корекція та вдосконалення, за потреби, компетентностей і результатів навчання відповідно до вимог освітньо-наукової програми);
- індивідуального підходу (об'єктивна і справедлива оцінка відповідно до зусиль, затрачених здобувачем PhD, дотриманням ним вимог академічної доброчесності та реальних результатів навчання);
- педагогічного оптимізму (зорієнтованість оцінювання на пошук особистісних ресурсів здобувача PhD у контексті успішного опанування навчальної дисципліни, стимулювання нових досягнень у навчальній роботі) тощо.

Основними *критеріями*, що характеризують рівень компетентності здобувача PhD при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Іноземна мова та академічне письмо», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання індивідуально-дослідницьких завдань;

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи, індивідуально-дослідницьких завдань здобувачів PhD) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (форматування, висновки тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Позитивні оцінки виставляються лише тим здобувачам PhD, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Остаточна оцінка за результати опанування навчальної дисципліни розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	30
Модулі 1-3 – спостереження за активністю здобувачів під час обговорення питань.	30
Залік (теми 1-7) – теоретичні питання, презентація мовою здобувачем PhD здатності спілкуватися та презентувати наукові результати іноземною мовою.	40

Шкали оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Політика навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах *академічної доброчесності* – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Щодо академічної доброчесності здобувачів PhD йдеться про самостійне виконання навчальних завдань; обов'язкове посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей від інших осіб; надання достовірної інформації про результати власної наукової діяльності. Списування під час виконання навчальних завдань та заліку заборонені (в т.ч., із використанням мобільних девайсів).

За порушення академічної доброчесності здобувачі PhD можуть бути притягнені до такої *академічної відповідальності*: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання тощо.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем навчальної дисципліни.

Політика щодо термінів виконання завдань і перекладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу

оцінку (-20 балів). Перескладання екзамену відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (зокрема, лікарняний лист).

Політика щодо правил поведінки на заняттях

Здобувачі PhD беруть активну участь у всіх заняттях: обговорюють проблемні ситуації, запропоновані викладачем на лекціях, у режимі діалогу /полілогу; активно включаються і за потреби ініціюють спільну (групову роботу) під час практичних занять; виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми.

Спілкування учасників освітнього процесу (викладач, здобувачі PhD) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання.

Рекомендована література

11.1. Базова література:

1. Oxford Guide to English Grammar / Ed. J. Eastwood; Oxford University Press, 1994. – 446 p. – ISBN 0194313514
2. Writing Academic English / Ed. A. Oshima, A. Hogue; Addison Wesley Longman, 1999. – 267 p. – ISBN 0-201-34054-2
3. Вища освіта в Україні: порядок денний реформ / За заг. ред. Є. Б. Ніколаєва. – Київ: Представництво Фонду Конрада Аденауера, 2017. – 61 с.
4. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 117 с. – ISBN 978-966-97569-2-3.

11.2. Додаткова література:

5. Author webinars. Wiley https://authorservices.wiley.com/author-resources/Journal-Authors/Prepare/webinars/index.html?elq_mid=41821&elq_cid=1351145&elqCampaignId=26250&utm_campaign=26250&utm_source=eloquaEmail&utm_medium=email&utm_content=Email+4b-RC-MULTI-Global-en-W26JP-Effectively+and+Efficiently+Creating+Your+Paper+Webinar&elqTrackId=3ce860a1f17f4cbf8026c9df5035724c&elq=02f2917df44e4dc7ac3b62c8c76de51c&elqaid=41821&elqat=1&fbclid=IwAR1X3n1wQ1G4RLZxMvYQZBUvkR-8x0wrN9lsc9qjjmgwUnc0zIY17cE8WE
6. APA Formatting and Style Guide/Purdue Online Writing Lab. URL: <https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/664/01/>
7. Browse Citations in APA/University Libraries, University at Albany, State University of New York. 2014. URL: <http://library.albany.edu/cfox>
8. Chicago-Style Citation Quick Guide: Notes and Bibliography//The Chicago Manual of Style/University of Chicago Press. Chicago: University of Chicago Press, 2010. URL: http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html
9. Chicago-Style Citation Quick Guide: Author-Date//The Chicago Manual of Style/University of Chicago Press. Chicago: University of Chicago Press, 2010. URL: http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html
10. Citing and referencing: Vancouver: a guide to the styles recommended by Monash schools and departments for students and researchers/Monash University Library. 2015. URL: <http://guides.lib.monash.edu/citing-referencing/vancouver>
11. Guide to Harvard style of Referencing/Anglia Ruskin University. 6th ed. 2016. URL: <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>

12. Instructions to Authors of Testing, Psychometrics, Methodology in Applied Psychology <https://www.tpmmap.org/instructions-to-authors-2/>
13. Publishing should be rewarding not frustrating. Wiley https://secure.wiley.com/your-publication-journey?elq_mid=40451&elq_cid=1351145&elqCampaignId=24853&utm_campaign=24853&utm_source=eloquaEmail&utm_medium=email&utm_content=EM-R-DG-HFYNP-Learn-Dynamic-RM000460&elqTrackId=49f537d0d7974147994813044a6f45ef&elq=5329f222ed614cd6bdd81867d7f8f24f&elqaid=40451&elqat=1&elqCampaignId=24853&elqcst=272&elqcsid=12548
14. Ready to Submit? Wiley https://secure.wiley.com/submit-your-research?elq_mid=40563&elq_cid=1351145&elqCampaignId=24853&utm_campaign=24853&utm_source=eloquaEmail&utm_medium=email&utm_content=EM-R-DG-HFYNP-Purchase-RM000460&elqTrackId=9fe063ce840542c5bfa4864d0c8cbe78&elq=516d75624ec946009ae0f937e0604433&elqaid=40563&elqat=1&elqCampaignId=24853
15. Social Sciences Research Network subscriptions <https://www.ssrn.com/index.cfm/en/subscribe/>
16. Testing, Psychometrics, Methodology in Applied Psychology <https://www.tpmmap.org/index-abstracts/>
17. Wiley online library <https://onlinelibrary.wiley.com/>

12. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НІН України <http://lib.iitta.gov.ua>
3. Веб-сторінка аспірантури і докторантури УМО: <http://umo.edu.ua/postgraduate-postdoctoral>
4. Вісник післядипломної освіти серія «соціальні та поведінкові науки» Офіційні сайти періодичної літератури: <http://umo.edu.ua/serija-socialjni-ta-povedinkovi-nauki>
5. Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

<i>Назва</i>	<i>Офіційний сайт</i>
Верховна Рада України	www.portal.rada.gov.ua
Кабінет Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Центр перспективних соціальних досліджень	www.cpsr.org.ua

6. Соціальні мережі для співпраці вчених усіх наукових дисциплін:
  - Academia.edu: <https://www.academia.edu/>
  - ResearchGate: <https://www.researchgate.net/>
  - Соціальні мережі науковців (Scientific Social Community): <https://www.science-community.org/uk>
  - Українські науковці в світі (Ukrainian Scientists Worldwide): <https://www.science-community.org/uk>